

ELS SUD-COREANS VOLEN UN RÈGIM DEMOCRÀTIC ABANS DELS JOCS SEÜL '88

Síndrome filipina a Corea del Sud

Corea del Sud viu aquests dies la culminació d'un procés de mobilitzacions populars contra el règim militar del general Chun Doo Hwan. Un procés que ja va caracteritzar el triomf del poder popular filipí l'any passat.

Jordi Duch i Sesplugues

Els carrers de Seül i de les principals ciutats sud-coreanes han esdevingut, els últims dies, renovats camps de batalla entre una gran multitud de manifestants i un enorme dispositiu de forces antiavalots. Tot feia suposar al principi que es tractava d'un nou episodi de la llarga sèrie de tradicionals enfrontaments entre manifestants opositors i forces d'ordre. Un factor nou, però, afegit a l'acarnissament i l'espectacularitat habituals d'aquesta lluita cos-a-cos als carrers, fa creure aquesta vegada que es tracta de molt més: d'un desig inajornable d'arribar fins al final en la lluita per la democratització de Corea del Sud.

Aquest factor ha estat el del ressò popularíssim que ha tingut la protesta, que ha ultrapassat els cercles estudiantils i universitaris i s'ha estès com una taca d'oli a sectors de població majoritaris: classes mitjanes i fins i tot l'empresariat, a més d'arrossegar també un gran nombre d'altres jerarquies de l'església, tant catòliques com protestants i budistes.

Per primera volta, doncs, a Corea del Sud, els sectors urbans de Seül i de les grans ciutats on es concentra la nova burgesia sorgida del considerat «segon miracle econòmic japonès», surten al carrer per expressar el seu rebuig contra el tracte d'inferioritat política que els concedeix el règim de dictadura militar.

Tots contra Chun

Què ha passat, doncs, a Corea del Sud, perquè l'abast de la protesta popular creixés a un ritme de vertigen i es transformés en el que és ara mateix una situació de revolta amb el denominador comú d'un afany que es resumeix en només tres paraules: tots contra Chun.

Senzillament, han passat dues coses i s'ha produït, al mateix temps, una reacció d'immobilisme a ultrança per part del règim de Seül. Aquestes dues coses han estat, d'una banda, l'adjudicació, per part del Comitè Olímpic Internacional (el COI), dels XXIV Jocs Olímpics del 1988 a Seül, fet que es remunta al 30 de setembre del 1981 però que fins ara, a les portes de la seva celebració, no ha estat aprofitat, per part de l'oposició, per forçar la democratització del règim.

En segon lloc, s'ha esdevingut a Corea del Sud un fenomen de relleu econòmic que ja s'ha qualificat de «segon miracle japonès», i que ha permès passar dels 120 dòlars per càpita l'any 1965 als 2.200 de l'any passat. Això s'ha aconseguit amb un esforç notable basat en la disciplina i l'ordre que caracteritzen les societats típicament orientals, però no pas al preu d'haver de renunciar, com no ho fa cap estat desenvolupat, al pluralis-

me polític i a la democratització de les seves estructures socio-polítiques.

Unit en paral·lel a aquests dos esdeveniments s'ha produït, també, com dèiem, un fenomen de reacció immobilitista a ultrança, que s'ha traduït en la suspensió de les negociacions que el govern mantenia amb l'oposició per acordar la reforma constitucional, amb l'objectiu d'aprovar l'elecció presidencial directa. Emparant-se sempre en el mateix argument de la necessitat de dirigir el país amb actitud ferma i severa, pel risc que suposa tenir per veí un règim, el de Corea del Nord, el president sud-coreà, Chun Doo Hwan, i amb ell tota la casta militar del poder, han continuat els últims mesos sense estar disposats a cedir la més mínima parcel·la de poder a una administració civil elegida democràticament.

Una presa de posició que, combinada amb la revelació, a principis de mes, de la mort per tortura d'un estudiant, han fet sobreixir finalment el vas de la paciència dels sud-coreans, el coratge dels quals, en només quinze dies, ha obligat ja el govern de Seül a fer importants concessions. Concretament, s'ha forçat l'alliberament del líder opositor, Kim Dae-Jung, arrestat des del 1985 a casa seva en règim de presidi do-

miciliari, i dels més de dos-cents detinguts en els últims enfrontaments al carrer, a banda de l'entrevista que Chun Doo Hwan s'ha avingut a mantenir amb l'altre líder opositor, Kim Young-Sam, sense resultats.

La batalla decisiva

Tot i això, no s'ha aconseguit encara el que és l'objectiu fonamental de la protesta sud-coreana. La batalla decisiva de la successió presidencial és el que a hores d'ara manté les espases en alt. Una batalla que és a l'origen de la radicalització de la situació política actual a Corea del Sud, perquè la població vol impedir per tots els mitjans que els militars puguin arribar a succeir-se a ells mateixos.

En síntesi, aquesta radicalització, que ja ve de lluny, es va extremar a finals del mes d'abril passat, quan els actuals líders opositors es van escindir del grup parlamentari de l'oposició majoritària, en protesta pel que van considerar unes concessions intolerables del seu partit a les pressions del poder, i van fundar l'actual Partit de Reunificació Democràtica. Aquesta maniobra de desafiament polític (la defecció dels dos líders va arrossegar 71 dels 90 di-

putats opositors) la va contestar el govern amb la suspensió de les negociacions per la reforma constitucional fins passats els Jocs Olímpics Seül'88.

L'excusa per suspendre la negociació, la va donar el mateix cap d'estat, Chun Doo Hwan, en un discurs televisat el passat dia 13 d'abril, dient que amb l'oposició dividida ja no tenia sentit intentar negociar res i que hi havia coses més importants a fer, com ara la preparació de les Olimpíades, i que per això les negociacions es deixaven en suspens fins passada aquesta celebració esportiva, més de dos anys després.

De llavors ençà, el president Chun ha anat assegurant que deixarà el poder tal com està previst que ho faci, el febrer del 1988, quan s'acabi el seu mandat. S'ha negat, en canvi, i això ho ha reiterat en l'entrevista d'excepció concedida al líder opositor, aquesta setmana, Kim Young-Sam, a acceptar cap altra fórmula de successió que no sigui la prevista per la constitució, que estableix el procediment indirecte, com també a convocar cap referèndum per decidir quin dels dos sistemes presidencials, directe o indirecte, s'aprova majoritàriament.

Així les coses, l'oposició ja no tenia altre remei que la via de la mobilitza-

- Noves tecnologies
- Nacionalisme
- Igualtat dels sexes
- Moviments alternatius

Debats: persona,
                      economia,   medi,
                      cultura,   societat

Cursos monogràfics

- L'esdevenidor de la música
- Europa al desordre econòmic internacional
- Cultura audiovisual
- Prospectiva

Informació/inscripcions:
• Universitat de València.
Vice-rectorat Extensió
Universitària. C/ La Nau,
2. 46003 VALÈNCIA. Tel.
96/3511737.

• Ajuntament de Gandia.
Departament de Cultura.
Plaça de la Constitució, 1.
46700 GANDIA. Tel.: 96/
2871600

PONENTS: Josep V. Marqués, Mario Gaviria, Berit Às, Joseph Pelton, Theodore Roszak, A. Garcia Reche, Roman Gubern, Lluís Racionero, Julián Lago, Robert Lafont, Lluís V. Aracil, Pere Verdaguer, J. Muñoz Peirats, Martínez Albertos, Àngel Ortí, Ernst Von Kardoff, Juergen Reents, Joan Martínez Allier, Louis Lenkow, Adolfo Castilla, Octavi Piulats, Joan Álvarez, etc.

Cara i creu de la futura presidència

Dos candidats, dos sistemes

Dos noms, Roh Tae-Woo i Kim Dae Jung, els dels dos candidats presidencials (l'un ja oficial i l'altre encara oficions), centren l'atenció de tots els sud-coreans. Cadascun simbolitza les aspiracions totalitàries i democràtiques de la població. Són, per tant, la cara i creu d'una futura presidència que, si s'elegeix per procediment indirecte, ja té guanyador: el candidat del partit del govern, Roh Tae-Woo; però que si, en canvi, l'elecció és directa, seria el líder opositor, Kim Dae Jung, qui segurament obtindria la nominació presidencial.

El candidat del Partit de la Justícia i de la Democràcia, en el poder, és l'ex-general Roh Tae-Woo, que poc abans del colp d'estat de Chun l'any 1980 va assegurar el seu èxit desplaçant la novena divisió que encapçalava cap al nord del Seül, per immobilitzar els efectius militars lleials a l'anterior cap d'estat enderrocat. Arran d'això, Chun el va promoure a tinent general l'any 1981 i li va encomanar el comandament de la Seguretat de la Defensa. Aquest mateix any, Roh va dimitir del seu càrrec militar i va començar el seu ascens meteòric dins la jerarquia de poder de Seül. Va ser ministre de Seguretat i d'Affers Estrangers i, després, d'Esports i d'Interior. L'any 1985

va ser nomenat secretari general del Partit de la Justícia Democràtica del govern, fins que el passat dia deu va ser nomenat candidat a la presidència. Es veu que en una ocasió Roh va dir que, com que el seu nom en coreà significa «Gran Tonto», li resultaria impossible dirigir el seu país.

L'altre candidat, l'opositor i encara oficions Kim Dae Jung, se'l considera en cercles militars com el líder més perillós, al que s'acaba d'aixecar l'ordre d'arrest domiciliari que l'ha mantingut tancat a casa seva desde l'any 1985. Kim és un cristià fervent, un intel·lectual format a Harvard d'adscripció liberal-conservadora, conegut arreu com el «Kennedy sud-coreà». Va estar a punt de ser president del país quan l'any 1971 va obtenir el 46 per cent dels vots, que no van ser prou, però, per aconseguir-ho. Un any més tard, la implantació de la llei marcial va obligar-lo a exiliar-se al Japó.

Aquest exili va ser interromput de forma violenta a causa d'un segrest perpetrat per un escamot de la CIA nord-coreana, que el va colpejar i el va traslladar inconscient al seu domicili de Seül. Aquí, s'hi va estar recuperant un any sencer, i durant aquest temps es va produir un fet luctuós que ha marcat definitivament la trajectòria política posterior d'aquest líder opositor. En una manifestació de suport a Kim Dae Jung, a la seva regió natal, van morir cent quaranta-quatre civils, vint-i-dos soldats i quatre policies, víctimes tots dels enfrontaments entre uns i altres.

Amb l'ascens al poder de l'actual president Chun, se'l va culpar d'instigació de la revolta i va ser condemnat a mort. Finalment, se li va commutar la pena capital per l'exili forçat als Estats Units, d'on va eixir una altra volta amb destinació a Seül l'any 1985, amb la protecció de Washington. Una vegada allí, se'l va retenir i va quedar en situació d'arrest domiciliari, que finalment ara li ha estat aixecat. □

L'oposició només pot enfrontar al govern la mobilització popular.

traduït en la màxima expressió de la rivalitat entre els dos blocs, l'Est i l'Oest.

Els conflictes de Corea (1950-1953) i el més recent del Vietnam, generats arran d'aquesta dinàmica de confrontació de blocs, en són la prova més punyent. De resultes de tot plegat s'ha creat en aquest indret un *status quo* que perdura en condicions no gaire sòlides d'estabilitat. Fins i tot, Washington considera la península de Corea com la més «volàtil» del món, i per això s'esforça a impulsar el diàleg entre el règim de Seül i l'oposició democràtica. Una actitud, la de Washington, de gran prudència que ha estat decisiva, juntament amb la proximitat dels Jocs Olímpics, que aconsellen l'apagament de la violència si es vol que el COI mantingui Seül per seu dels Jocs'88, per moderar els afans repressius del règim de Chun Doo Hwan. □

Geostratègia obliga

Des de finals de la Segona Guerra Mundial, l'Oceà Pacífic ha estat considerat pels Estats Units com la seva frontera occidental. Una frontera que en el límit més allunyat del propi litoral abasta l'enorme massa continental xino-soviètica, al nord, l'arxipèlag japonès al mig i els altres dos arxipèlags, filipí i indonesi, al sud. Des de llavors, també aquesta magna frontera ha estat considerada per Washington com un mur de contenció de l'expansionisme soviètic. I ho confirma el fet que és al llarg d'aquesta línia fronterera on els últims anys la «guerra freda» s'ha

ció de protesta popular, perquè ja era clar que Chun no estava disposat a renunciar a cedir l'heretat presidencial al candidat del partit del govern i secretari general del mateix Partit de la Justícia i la Democràcia, l'ex-general Roh Tae Woo, que, si tot segueix com ara, el nomenarà un col·legi electoral amb representació majoritària del propi partit, el mes de febrer de l'any que ve. Per contra, si això mateix canviés prou per permetre l'elecció presidencial directa, llavors ningú no dubta que el que seria amb tota probabilitat candidat presidencial de l'oposició, Kim Dae Jung, obtindria amb quasi absoluta certesa la nominació.